

Past het gebruik van de EasySwim in het Halliwick® Concept?

Door: Johan Lambeck

James McMillan, de grondlegger van het Halliwick®-Concept stelde altijd dat zwemmen “just a tiny bit” was. Zwemmen als een manier om in een zekere mate van horizontale uitgangshouding van punt A naar punt B te gaan is in Halliwick een bijzaak. Veel activiteiten in Halliwick vinden plaats tijdens zitten, staan, lopen, springen: vertikaal dus.

Halliwick is vooral een concept waarin zelfstandigheid in het water centraal staat. Dit wordt geleerd met gebruikmaking van de huidige kennis over het motorisch leren. Eén van de regels is dat variatie van de aangeboden prikkel (of informatie) van belang is om te leren. In Halliwick betekent dit: actief de houdingscontrole kunnen aanpassen aan de informatie (b.v. opwaartse kracht, stroming, ondersteuning). Afhankelijk van de mogelijkheden van de zwemmer, dient in méér of mindere mate manuele sturing te worden gegeven.

Variatie in informatie heet Disengagement: dit betekent dat er een evenwichtsprobleem gegeven wordt, die opgelost dient te worden (met hulp). Klassiek in Halliwick wordt daarom de ondersteuning veranderd, maar ook het veranderen van de vloeistofmechanische prikkels behoren hier toe.

Disengagement kan in principe ook worden geoefend met hulpmiddelen, zelfs met drijfmiddelen. Drijfmiddelen mogen een zwemmer niet passief laten zijn, maar dienen te ondersteunen bij het verkrijgen van een actieve romp als basis voor functionele vaardigheden in het water. In dit proces is het “spelen met vloeistofmechanica” de basis voor het leren.

In het Halliwick concept zou dit betekenen dat een drijfmiddel niet altijd “als vanzelfsprekend” wordt gebruikt”, maar in afwisseling met manuele begeleiding dient te worden ingezet. Een zwemmer mag niet afhankelijk worden van een drijfmiddel, maar ook niet van de manuele ondersteuning.

Kinderen moeten kunnen exploreren in een zekere mate van onafhankelijkheid (het kunnen nemen van beslissingen). Dit idee past binnen het concept van de niet-lineaire pedagogiek van Chow (Chow 2007, 2009)* en is gelieerd aan het ook in Halliwick gebruikte Dynamic Systems Model van het motorisch leren. Een vorm van ondersteund evenwicht kan daarbij helpen. Niet-lineaire pedagogiek houdt rekening met een leerproces waarin fasen van het aanleren van een nieuwe vaardigheid en het automatiseren van die vaardigheid zich afwisselen. Automatiseren betekent ondermeer “zoeken, ontdekken en exploreren”.

Exploratie van de omgeving bekent dat iemand enige mate van vrijheid geniet en om zich heen moet kunnen kijken: het hoofd vrij en in principe recht op. Exploratie betekent meestal ook dat arm- en handfunctie nodig zijn voor ondermeer het manipuleren. Drijfmiddelen kunnen deze vrijheid soms geven, maar elk drijfmiddel en elke manuele vorm van ondersteuning dient het idee te volgen over de exploratie, zoals hier boven is beschreven.

Uit onderzoek is gebleken dat een “flotation suit” kinderen stuurt naar horizontale houdingen (Kjendlie & Mendritzki, 2012)**. Dit willen we in Halliwick voorkomen. Een drijfmiddel dient daarom “technisch gesproken” een kiel te hebben: van onderen wat verzaamd om kinderen met een slechte romp niet te naar rugligging te dwingen. Zo’n kiel dient er ook voor te zorgen dat hoofd en armen vrij zijn.

Een andere regel is dat leren het beste plaatsvindt door toe te staan dat er kleine fouten worden gemaakt (trial and error, contextual interference). Deze dragen bij tot het herkennen van goed en fout. Dit alles mag alleen gebeuren in een veilige context: een beetje evenwicht verliezen moet, maar te veel mag weer niet. Manuele ondersteuning kan dit proces precies begeleiden en een drijfmiddel zou daar niet te veel van mogen afwijken.

Concluderend kan worden gesteld dat het ontwerpen van hands-off activiteiten belangrijk zijn bij het exploreren van de omgeving en haar variabelen. Een drijfmiddel kan daarbij behulpzaam zijn. Exploratie dient aan voorwaarden te voldoen en daarmee een drijfmiddel eveneens. Het Halliwick® Concept is ontwikkeld voor individuen die niet als vanzelfsprekend een adequate senso-motorische controle hebben om de omgeving hands-off te kunnen exploreren. Het Tien-Punten-Programma probeert dit met veel variatie stapsgewijs te mogelijk te maken. Drijfmiddelen mogen dit proces niet hinderen of tot compensatie te laten verworden. Het gebruik van een drijfmiddel als de EasySwim staat niet per sé op gespannen voet met het Halliwick®-Concept, maar zal met kennis van het bovenstaande kunnen worden ingezet.

* Chow JY et al. The role of nonlinear pedagogy in physical education. *Review of educational research*, 2007;77(3):251-278

* Chow: <http://eprints.qut.edu.au/28534/2/28534.pdf>

** Kjendlie PL, Mandritzki M. Movement patterns in free water play after swimming lessons with flotation aids. *International Journal of Aquatic Research and Education*, 2012;6:149-155.

Voor alle duidelijkheid: ons schrijven concludeert dat een drijfmiddel niet per sé op gespannen voet staat met het Halliwick concept. In mijn eigen (beperkte) ervaring met de EasySwim is de pasvorm niet volledig adequaat om de exploratie mogelijk te maken. Alle drijfmiddelen hebben echter hun specifieke nadelen. Ik zie zelf diep water niet zozeer als een probleem overigens. Ik zwerf over de halve wereld en ik zie bijna overal ondiepe zwembaden. Zolang een begeleider van een kind kan staan, gaat het aanleren prima. Het is in dit kader ook goed om nader te definiëren van precies "gehandicapt" is en dus voor welke groepen zwemmers een drijfmiddel ondersteunend zou kunnen zijn voor de gedachten zoals die in mijn document zijn geformuleerd. Dit zou nog moeten gebeuren.